

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitólár soronként 50 fillér.

Erdélyi vasuti politika.

Székelyudvarhely, július 18.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök egy kedves és jellemző mondása jut eszünkbe, amikor a mi vasutunk kiépítésére gondolunk.

Két vagy három éve annak, hogy egy monstre deputációval kerestük föl az akkori miniszterelnököt, Héderváry grófot és az igazságügyminisztert, Székely Ferenczet, hogy törvényszékünk kiépítését, s azzal kapcsolatban a jelenlegi törvényszéki épületnek kedvező ár mellett a városnak való átengedését kérjük. Mondanunk sem kell, hogy mindkét miniszter igen kegyesen fogadott, s amikor Hédervárynál előadtuk kívánságunkat, alkalmat találtunk arra is, amint azt e helyen annak idején megírtuk, hogy isten-igazában kipanaszoljuk magunkat. Felsoroltuk szegénységünket, a magas pótdadót, vasut és katonaság nélküliségünket stb. stb. Héderváry csendes rezignációval végig hallgatta keserveinket.

— Bizony én jól tudom, így szölt, hogy a székelyföldön sok a tennivaló; el is határoztam, hogy megtekintem az önök szép, de szegény földjét. De tudja isten, tette hozzá szelíd bonhommiával, úgy vagyunk mi miniszterek a Székelyfölddel, hogy amikor oda érünk, hogy személyesen győződjünk meg a tennivalókról, akkor rendszerint megbuktunk ..

Ez év februárjában történt, hogy Udvarhely és Csik vármegyék együttes küldöttsége tiszteltget Beöthy László kereskedelemügyi és Lukács László belügyminiszternél a székelyudvarhely—csikszeredai vasut kiépítése és a héjjasfalva—székelyudvarhelyi vonal elsőrangusítása végett. Az akkor kapott válasz még ott cseng füleinkben, mely szerint legyünk nyugodtak, ők is átérzik a kérés jelentőségteljes voltát s még ez év folyamán megteszik az előkészítő munkálatokat.

Alig egy pár hónapja ennek, s ime, azóta már elment mind a két miniszter, mert mielőtt ide a Székelyföldre értek volna, részben megbuktak, részben belefáradtak a dolgok intézésébe, s mi kezdetjük előről a dolgot, mert az új vasutminiszternek annyi, de annyi tennivalója van, hogy ha a figyelmét rá nem irányítjuk, mi érdekelt két vármegye, ezen vasut vonalnak gazdasági és stratégiai jelentőségére, bizony megtörténhetik, hogy a nagy felbuzdulás szép csendesen elmúlik, s hamu takarja be mindazt, de mindazt, ami nekünk legfőbb boldogulásunkat képezi, és léteérdeke nemcsak Csikvármegyének, hanem Udvarhelyvármegyének is, melynek 98 százalékban magyar lakossága 10 év alatt alig 5 százalékkal szaporodott.

Székelyudvarhely vasuti állomása vasuti közlekedés szempontjából holt ponton van. Csikély helyiérdeket szolgál, a nélkül, hogy fontos gazdasági szerepét betölthetné. A

héjjasfalva—székelyudvarhelyi vonal természetes folytatása Csikszeredán át Gyimesre vezet. E csatlakozás folytán, mint volt alkalmunk kifejtetni, Budapest—Adjud (a román királyi vasutak csatlakozó állomása) 868 kilométerre rövidül, szemben a mai Budapest—Ploesti—Adjud 1030 kilométerével. Tehát a keleti tranzit-forgalom 162 kilométerrel rövidül meg. E vonal tehermentesítésénél az amugy is tulterhelt és sok üzemköltséggel járó predeáli vonalat.

Csikvármegye csikszereda—héjjasfalvi viszonylatban 115 kilométer utróvidüléshez jut, ami a mai fölemelt teher- és személytarifa mellett nagy jelentőségű. De nem csekélység, ha tekintetbe vesszük, hogy az ország bármely városával összehasonlítva, leghosszabb és legdrágább az ut Csikszeredáról Budapestre. Gazdasági és kulturális téren való nagyfokú elmaradottsága ennek a mesterségesen táplált nagy távolságnak eredménye.

Ezt mérlegelte a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara is, midőn a két legmagyarabb erdélyi megye haladásának halaszt-hatatlan föltételül jelölte meg a székelyudvarhely—csikszeredai vasutat.

Erre mondta a VII. székely kongresszus is határozati javaslatában, hogy „a magyarság e szigetei csak úgy maradhatnak fenn és teljesíthetik a magyar faj föntartásának miszióját, ha minden eszközzel egymáshoz és az anyaországhoz kapcsolódnak“.

Madame de Stainville regénye.

— Egy hercegnő emlékirataiból —

Irtja: *Zoltos Benő.*

A XV. Kajos korabeli laza erkölcsű Franciaországban, — mikoron javában tartott még a második bétéves háború — a vitéz de Belle-Ile marsal halála után De Choiseul herceg ült bele az ekkorában nem éppen legkényelmesebb hadügyminiszteri székbe. A hatalmas urnak, hiszen ki is vehetné rossz néven tőle, — az volt a legelső legfontosabb hivatalos teendője, hogy forrón szeretett fiteatvért: Jacques de Choiseul Stainville grófot hamarosan kinevezte lieutenant generállá. Eddig tehát rendben lett volna a dolog a gróf ural, Amde nagybefolyású bátyja a hadügyminiszter ur korántsem látta még befejezettek tennivalóit vele szemben. Mert hát Stainville gróf, noha életkor tekintetében erősen közelgett már a negyedik decenniumhoz, még mindig legénysorban szakítottatta rohanva muló óráinak virágát. Az idő — ugyebár — nagyon itt volt arra, hogy megbázasodjék. Eppen ez a tragikus végű házasság az, melyről fölöttébb érdekes és fontos teljegyzéseket olvasok a nagyműveltségű és szép Heléne de Ligne hercegnőnek Lucien Perrey által kiadott emlékirataiban.

De Choiseul herceg az mindössze is tizenöt éves, de ragyogó szépségű Mademoiselle Thérèse de Clermont-Revel-t igyekezett megnyerni öcsése menyaszonyául. A grófnak méltóságán kívül, aligha volt egyebe, míg a ragyogó megjelenésű Thérèse földi vagyona hatalmas arányával méltán kellette föl az emberek irigykedését. A herceg pompásan rendezte a dolgot s ámbátor a negyven éves vőlegény és a tizenöt éves menyaszony addig-olig még soba ez életben nem látták egymást, rövidesen ki is tüzték az esküvőt. De Stainville

gróf 1761 április 3-án Párisba ment s még aznap, megérkezése után hat óra mulva megtartották a lakodalmat.

És megkezdődött a csodaszép asszony kápzátzatúan változatos életpályája. XV. Lajos korának páris és versaillesi fényűző, gondtalan világa, — hova sógornője. De Choiseul vezette be, — elragadtatással fogadta társaságába a fiatal Comtesse De Stainville-t. Nem csoda: fényesen megállta ott is a helyét. Szépsége bámulatos s úgy tánczol mint egy angyal. A korabeli francia udvar híros gavallérai azon módon szolgáltatába szegődnek, körülrajongják s gondoskodnak róla, hogy a szép asszony — mialatt férjét a bétéves háború mozgalmas időszakában hivatalos katonai teendői távolabb vidékekre szölitják — valahogyan ne unatkozzék. Höl is nagyon jegyezve különböző egykoru emlékiratokban, hogy a megbüvölt imádók ezen törekvései — miként az különben az alábbiakból is mindeneknél ékeesebben ki fog világítani — szinte reményen felül sikerültek. Madame De Stainville csakugyan nem unta magát, ugyannyira nem, hogy sógora, a különben túrelmes De Choiseul herceg végre is bizonyos, nem egészen kellemetes megjegyzéseket kockázattal meg erre vonatkozólag. Amiért a szép asszony meg is nehezelt rá alaposan.

Mégis csak igazza van az ismeretes szólásmondásnak: egyszer minden korsónak el kell törnie. És pedig minél kevésbé vigyáznak rá annál hamarabb. Madame De Stainville is pompásan élte világát. Veszekedett gyorsan mult az idő fölötté s a szórakozások gyors egymásutánjában alighanem meg is feledkezett arról, hogy öt valamelyes ezorosabb, házastársi kötelékek fűzik egy bizonyos Jacques de Choiseul Stainville urhoz, akinek olvégre is volt egy-két szava az ő pompás időöltéséhez. Annál is inkább mert a szép grófnőt a párisi szalonok kulisza-

titkai sorában egyre sürűbben kezdték ölegetni.

Ezenközben új csillag tűnt fel az előkelő világ láthatárán. Egy rendkívül megnyerő modoru fiatal ur: Clairval, kit a XV. Lajos udvarának szépségükről és vidám kedélyükről egyaránt nevezetes hölgyei menten elhalmoztak kegyeikkel. Ez időtájt Clairval lovag volt a legfelkapottabb gavallér a párisi előkelő társaságokban. Nem lehet csodálni, ha ezt a fiatalembert valósággal megrésztgették a kivívott diadalok; nagyon is tisztában volt a maga értékével. Jó szeme lévén, rövid idő alatt észrevette azt a kedvező hatást, melyet az ő személye a szépséges Comtesse de Stainville-re gyakorolt. Nem is késett ezt a könnyű szerrel megszerzett tőkét a maga javára kamatoztatni. Clairval e tekintetben utólrébetetlen „üzletember“ volt. A meggondolatlan grófnőt szépségesen a hatalmába kerítette; együttesen egy komornát és egy inast kellőképen beavattak a titokba, mással pedig egyáltalán nem törődtek a szerelmeseik. Madame de Stainville ezental saját kényelmes lakásán fogadta a győzelemittas Clairvalt, amit annál könnyebben tobetett, mert előzetesen kiköltözködött a fényes De Choiseul-családi lakásból s a Rue du Faubourg Saint Honoré 7. szám alatt lakott.

Mint az már ilyenkor történni szokott: most is maga a férj volt az, kinek legkevesebb tudomása volt a szép asszony pásztöröréről. Pedig a pikáns hírek után ábitozó párisiak immár a kelleténél is hangosabban tárgyalgatták azt a csinos botrányt, amely mind közelebb állott a kitöréshez s melynek középpontjában kik is állottak volna mások, Madame De Stainville és Clairval az elismert nőhódító. A könyörtelen végzet gondoskodott arról, hogy a De Choiseul Stainville gróf család öröme — ez időtájt született a második leánygyermekük — valahogy teljes ne legyen. Nővére: Grammont hercegnő történetesen

Sztratégiai szempontból sürgősen kiépítendőnek tartotta a nagyszabedű hadtestparancsnokság.

Napról-napra élesebbé válik az a faji harc, melyet a magyarság keleti előőrsé az idegennel megvív. Mindenki érzi, hogy a harc gazdasági téren folyik és ennek kimenetétől függ Erdély fennmaradása. E gazdasági küzdelem teszi szükségessé a főlhalmozott tőkének a nemzeti politika szolgálatába való állítását; ez a küzdelem kívánja meg a munkaalkalmak könnyelmű módon való csökkentésének megszüntetését, illetőleg fokozását; ez a küzdelem teszi erősebbé azt a törekvést, hogy Erdély magyarságjához közeledő vonalakalegymáshoz és az anyaországához csatoltassék.

A székelység a legkeletibb határon nem vesztette el a harcba vetett reményességét, de támogatásért azokhoz fordul, akiknek érdekeit a legexponáltabb helyen ezer év óta képviseli: a magyar társadalomhoz. Lehetetlenség, hogy jogos kívánságunk valóra ne váltassék.

Politikai jegyzetek.

— Csak orosz politikát! — Talajvesztés minden vonalon. —

Székeljudvarhely, jul. 14.

Károlyi Mihály, a vezér, Pozsony városában kiadta a jelszót, hogy a szlávbarát politikában van az üdvösség. A függetlenségi párt vezére, mint olyan politika szószóója, melynek szálai az oroszhoz, a szláváság leghatalmasabb reprezentánsához vezetnek, — még csak ez hiányzott ennek a kudarcról kudarcra vezetett pártnak!

De a benne rejlő politikai abszurditástól eltekintve, ennél a nyilatkozatnál inpolitikusabbat és tapintatlanabbat a jelenlegi viszonyok között elképzelni sem lehet. A mikor a lángoló monarchia a lángoló Balkán peremén állva várja a fejleményeket; a mikor a két európai szövetségscsoport, sajnos, sok tekintetben eltérő sőt ellentétes uton halad, akkor előáll a legújabb pártvezér és szla-

ki nem állhatta a morál szigorubb tantételeinek fittyet hányó sógoronját s most, hogy szépen megtudott mindent felőle, nem habozott az ámuló férjettől telhetőleg felvilágosítani. De a botrány most még egyelőre nem tört ki, mert Stainville grófot fontos katonai szolgálatai egy darabig elszólították Párisból.

A könnyűvérű világváros figyelmét csakhamar egy káprázatosnak ígérkező mulatóság előkészületei keltették fel és tartották fogva. Marechal De Mirepoix egy hibetetlenül mesés pompájú és fantasztikus bált készült rendezni a De Broncahotelben. Szereplői az előkelő Páris legszámottebb egyéniségei közül voltak összeválogatva, akik sorából a ragyogó szépségű Madame De Stainville természetesen nem hiányozhatott. A Mirepoix tervei szerint e bálon többek között huszonnégy férfinak s ugyanannyi hölgynek kínai és indiai kosztümökben nemzeti táncokat kellett volna előadnia. A próbák rendkívül serényen folytak egy teljes héten át. Közben azonban a Stainville gróf képében lecapott a nemezise.

Miként a híres Madame de Deffand mondja: „A büns és szerencsétlen Madame De Stainville-nek a tervezett táncmutatványokhoz D'Hénin herceg volt partneréül kiszemelve s a szép grófnő mindennap pontosan résztvevett a táncpróbákon. Kedden, a bál előtt két nappal, valamennyi szereplő táncos férfi és hölgy egy fényes estélyen mulatott, melyet a szép és gazdag De Valentiniois herceg adott a tiszteletükre; mindenki észre vette ezen az estélyen, hogy Madame De Stainville rendkívül levertnek látszott s a szeméi állandóan könnyben usztak. Férje az nap reggel megérkezett.” Igen, a férj hazaérkezett. A szépséges grófnőre nézve egyszerűen vége szakadt az aranjszíri szép napoknak.

1767. január 31 én, tehát a Mirepoix bálját megelőző napon, reggeli három órákor egy postakocsi állt meg Madame De Stainville nek a Rue du Faubourg Saint-Honorébeli elegáns lakása előtt. Bármiképpen is nem volt tetszése szerint a dolog: a grófnőt beleültették az idomatlan postakocsiba. Maga a férj: gróf Stainville személyesen

vofil politika mellett nyilatkozik. Hát szabad ilyenképen kompromitálni a magyar nemzet politikai érettségét és hírnevét?

A Károlyi Mihály külpolitikai álláspontja teljesen suly nélkül való. Suly nélkül való azért, mivel mögötte senki sem áll. Ki akar Magyarországon szláv politikát?

Károlyi Mihály pozsonyi nyilatkozata első sorban politikailag abszurd, azonban a jelen viszonyok között vaskosan tapintatlan, végül pedig párttaktikai szempontból is nagyon szerencsétlen, mert kiderítette, hogy az „egyesült” függetlenségi párt kebelén belül most már nemcsak belpolitikai, hanem külpolitikai téren is élesen ellentétes felfogások állanak egymással szemben.

Az ország színmagyarságának Károlyi gróféktól való elpártolása s a munkapárthoz való csatlakozása oly jelenség, mely méltán kétségbe ejtetheti őket. De ha nem csak vádaskodni, hanem magukba szállani is tudnának, megállapíthatnák a rájuk sújtó csapások okait és még talán megmenethetnék, ha nem is az obstrukció révén bitortolt hatalmat, de legalább a méltányos érvesnyesülés lehetőségét. S ha okulni akarnának, több súlyos hibájukon kellene változtatniok.

Mindenekelőtt véget kellene vetniök annak a szerencsétlen kétszínű játéknak, a melyet a nemzetközi és a tulzó nemzeti álláspontja között eddig folytattak. Egyszer meg akarták maguknak tartani a 48-as kurucz magyarságot, másrészt meg akarták maguknak nyerni a nemzetközi szociáldemokráciát. De ezzel a nemzeti elemet elvesztették, a nemzetközi elemet pedig nem nyerték meg. A magyarság már elfordult tőlük, most az van hátra, hogy a szociáldemokrácia is szakítson velük.

S ez is be fog következni. Mert ök csak addig érnek valamit a szociálistáknak, a mig annak céljaira felhasználhatók. Mihelyt róluk végre kiderül, hogy a 48-as nép elpártolt tőlük, sulyuk nincs: a szociáldemokrata nép sem fog rendelkezésükre állani. Ha a mór megteszi kötelességét, a mór mehet. A szociálista-párt bizonyára nem lesz hajlandó a véginségbe jutott, földnélküli Jánosoknak a maga területeteit átengedni.

hajtotta a lovakat s meg sem állottak a Nancyban levő „Filles de Sainte Marie” zárdáig.

Heléne de Ligne hercegnő emlékiratai részvételt szólnak a szerencsétlen, de tulságosan könnyelmű fiatal grófnőről, aki aranyzabadságát nem is kapta vissza többé. A Nancy-i zárdá falai közt morzsolta le életét. Choiseul hercegnő ugyan később megazánta a szegény sógoronját s kiszakoztolt számára a szabadságot, melyet azonban ez nem vett igénybe többé. A legnagyobb kegyesség és buzgó ájtatosság közt eltöltött élet után a „Filles de Sainte Marie” jámbor apáczái kísérték ki végső nyugvóhelyére...

A nő.

*Mindaz, mi bájos édes és csodás,
Te alkotod csak öh nő, semmi más!
Te harmatsepp, te gyöngye fuvalom.
Nincs itt kivüled nagyobb hatalom!
Az ifju vágya és a férfi elve
Tőled, teérted van belénk lehelve;
Te vagy az oka, hogy az emberész
Olyanba foghat, ami nagy, merész;
S ha csélhoz ér titáni tett után,
Neked köszöni sikerét csupán.
Mert tőled kap csak ihletet, erőt,
Te állsz jutalmul minden csél előtt!
Nincs érzelem, ha jó az és ha rossz.
Mű sorsunkul nem a te lényed oszot;
Te vagy az üdv itt és te vagy a báj,
Te vagy az oka, szívünk is ha fáj;
Gyönyör és látrhozat, öröm s a bánat
Mind a te csodás lépteidre támad.
Forrása vagy, tagadni hasztalan,
Mindennek, ami volt, lesz s ami van.
Ugy álls közöttünk, bájos csodalény,
Mint megfejthetetlen titku tünemény:
Egyik keszedben gyilkos mérget rejtv,
Másk keszeddel róbasít hintve szerte,
Fény és homály rejített kövébe sárva
Jó és balsorsot szabván a világra... t-s.*

KÖZIGAZGATÁS.

A megyei képviselőválasztók névjegyzéke. Udvarhelyvármegye központi választómánya f. hó 18-ikán Sebesi János alispán elnökletével ülésezett, mely alkalommal elintézte az országgyűlési választók 1904. évi névjegyzéke ellen beérkezett felszólalásokat. A felszólalásokról hozott határozatokat a központi választmány a vármegyei főlevéltárnok és a vármegyei kiadóhivatal hivatalos helyiségeiben f. évi július hó 20-ikától 30-ikáig közszemlére helyeztette. Az érdekeltek ezeket a határozatokat megtekinthetik s azok ellen a közszemlére tétel befejezésétől számított 10 nap alatt fölebbezéssel élhetnek, melyet a m. kir. kuriához címelve, a központi választmány elnökénél kell benyújtaniok.

Lövészbizottságok szervezése. Mint jelentettük, a honvédelmi miniszter országszerte szervezni óhajtja az ifjusági lövészbizottságokat. Ezen bizottságok szervezése Udvarhelymegye több községében is folyamatba tétetett, azonban nagyban megnehezítik a szervezési munkálatokat a vele járó költségek, a mennyiben a bizottságok polgári és katonai előadójának bár fuvarköltségeit meg kell téríteni. Ebből kifolyólag most Ugron János főispán, mint a lövészbizottság elnöke, felhívta a megye alispánját, miszerint a legközelebb tartandó törvényhatósági bizottsági ülésen tegyen előterjesztést az iránt, hogy valamely vármegyei alaphól a lövészbizottságok szervezési költségeinek fozedezésére egy bizonyos összeg megszavaztassék, minthogy ezt tették más törvényhatóságok is.

A fedezetési állomások biztosítása.

A földmivelésügyi miniszter a napokban kelt és Udvarhelymegyéhez intézett leiratában tudatja a megye közönségével, hogy az 1914. évi fedezetési állomások biztosítására vonatkozó előmunkálatok megkezdődtek, amiért szükséges, hogy azok a községek, melyek ilyen állomásokra reflektálni kívánnak, ez iránti igényeiket a felajánlandó rekompenzációkkal egyetemben jelentsék be. Ez idő szerint a vármegyében a következő községek bírnak fedezetési állomással: Bözöd, Énlaka, Erked, Homoróddaróc, Homoródszentpéter, Betlenfalva, Szentereáebet, Zsomor, Vargyas.

Jegyzők gyűlése. A vármegye községi és körjegyzőinek egyesülete f. hó 15-én délelőtt a vármegyeháznál Gálffy István elnöklete alatt előbb választmányi, folytatólag rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöki megnyitó, melyben elnök beszámolt az egyesület és a jegyzők életében a f. évi tavaszi rendes közgyűlés után törtétekről, tudomásul vétetett. Az elnöki megnyitóval kapcsolatban elfogadott határozat kapcsán gyűlés táviratilag üdvözölte Tisa István miniszterelnököt és Sándor János belügyminisztert állásaik elfoglalása és a jegyzők anyagi és közjogi helyzetének kilátásba helyezett javításáért. Élénk vitát provokált az előző gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése, amelyet — ambar az előző gyűlésen kiküldött hiteteseitök, a jegyzőkönyv hiányainak pótlása után, hitelesítették — elnök újabb hitelesítés alá bocsátott. A hitelesítők nem voltak jelen és így a gyűlést nem világosították fel a hitelesítés megtörténtéről. A gyűlés egyéb tárgyai kapcsán az egyesület kéreessel fordul a vármegye alispánjához oly célból, hogy a községi halottkémek fertőtlenítő közegeket ki képeztesse és így a községek a központból kiküldendő fertőtlenítő közeg kiszállási költségeinek terhe alól felmentessenek. Dr. Mezei Pal egyesületi jogtanácsosnak eltávozása miatt lemondása sajnálatos vetetett tudomásul és tudomásul vette a gyűlés azét is, hogy a jegyzők az adóbeszedési jegyzőkeek vezetése alól nem mentettek fel. Elekes Nándor egyleti jegyző lemondását közgyűlés nem fogadta el. Egyesület a jegyzők

„Erzsébet árvaháza“ alapító tagjainak sorába belépik. Felcsér Lukács a központi egyesület vezetősége elleni bizalmatlansági indítványát visszavonta. A gyűlés rendén felmerült azon kívánság, hogy az elnök az egyesület választmányi- és közgyűléseinek zavartalan megteremtését biztosítsa és e célból — szűkeg esetén a vármegye házában kívül is — alkalmas helyiségről gondoskodjék. Dr. Nagy Elek és Dr. Lukácsffy Elek ügyvédek a tagok sorába felvettek, míg Hirschs Adolfot a tagok sorából törölték.

A népfelkelők szemléje. A honvédelmi miniszter értesítette a megye alispánját, hogy a népfelkelők jelenléte a folyó évben nem fog megtartatni.

Országos birtokpolitikai gyűlés Kolozsváron.

Székeljudvarhely, július 17.

Kolozsvár városában nagy napjai lesznek az idei őszön nem csak az erdélyi, de az egész magyarországi gazdaságszervezőknek. A XVII. erdélyi részű tenyészállat, és IX. mezőgazdasági gép- és terménykiállítás kapcsolatban ugyanis az Erdélyi Gazdasági Egylet, — mint az adott körülmények között erre leghivatottabb, — országos földbirtok politika nagygyűlést hívott egybe szeptember hó 7-re, Mátyás király szülővárosába, Kolozsvárra.

A nemzeti földbirtok politika megteremtésének kérdésével foglalkozott eddig a Magyar Gazdaszövetség, foglalkozott az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, foglalkozott még korábban az Erdélyi Gazdasági Egylet és foglalkozik ma már e kérdéssel az egész nagy magyar gazdaságszervezők. Alig mulik el nap, hogy a magyar nemzeti földbirtok politika nagytermésű sürgető közvélemény immár türelmetlen, szinte követelő megnyilvánulásával lépten-nyomon megtalálkoznak.

A magyar földbirtokpolitika rég megoldására való kérdésének állandó felszínen tartása, sürgető mindaddig hiábavalónak bizonyult. Pusztába hangzott el a magyar középbirtokos osztály jajveszékeltése, süket fülekre talált a gazdaságszervezők kérése és a tárt karok helyett szűkeg keblük begombolt kabátokra és lezárt Wertheim-szekerényekre találtak a nemzeti földbirtokpolitika barátainak a magyar föld megmentésére irányuló törekvései.

Éveken keresztül hiábavalónak bizonyult minden igyekezete a magyar gazdaságszervezőknek, hogy a magyar földet magyar kézen megtarthassa és minden év és minden további óra, amely még ilyen hiábavaló törekvésekben telik el, a magyar földre írásai vérvesszeséget jelent. Sürögősen, férfias és határozott lépések megtételére van már halaszthatatlanul szüksége e nagyfontosságú kérdésnek és ezt látva az Erdélyi Gazdasági Egylet, még a tavalyi év végén elhatározta, hogy pontos és megbízható statisztikai adatok alapján fogja igazolni a jelen siralmas és egyre rosszabbodó helyzet tarthatatlanságát és ezeknek a minden kétséget eloszlató és kizáró, már is megdöbbentő adatoknak alapján, végérvényes és határozott lépés megtételére fogja kényszeríteni a kormányt, amelynek akcióképességét az utóbbi időkben az immár állandósulni látszó ádattalan politikai tusák bénítják meg.

E nagy statisztikai munka olvészhetőségéhez szükséges anyagiak felett az E. G. E. nem rendelkezik. A nemes ügyek azonban mindenkor és mindenhol könnyen találhatnak megértőkre. Az E. G. E. az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesülethez fordult anyagi támogatásért, mely egyesület igazgató-választmányja készséggel ajánlotta fel egy ilyen statisztikai kimutatás összeállításához szükséges anyagiakat.

Ám nagy jelentőséggel bírtak a földbirtok politika ügyében tartott eddigi Gazdaszövetségi és O. M. G. E. gyűlések, mert ezeken a magyar

gazdátársadalom legjobbainak, színe-javának ezrei jelentek meg és hozták egybangu határozatokat, de mindezeknél a nagygyűléseknél sokkal nagyobb jelentőségű lesz az E. G. E. szeptember 7-iki országos gyűlése, mert ezen már most számszerű adatokkal is be lesz bizonyítva mindaz, a mit az eddigi összes a tárgyban tartott nagyfontosságú gyűlések hangoztattak és hirdettek.

A telepítési törvény földözása ezeknek a minden Demosthencánél szebben beszéző számoknak megismerése után szintén lehetetlenné válik. A szeptember 7-iki nagygyűlés meg fogja jelölni azt az új, egészséges irányt, amelyre a magyar nemzeti földbirtokpolitika ügyét terelni kell. Az államnak épp ugy feladatai vannak e téren, mint a társadalomnak. A földbirtokváltozások mai állapotának ismerete alapján az állam feladatait Bethlen István gróf, a társadalom feladatait pedig Tokaji László fogja megjelölni a nagygyűlésen.

Ennek az egész ország gazdaságszervezők megmozgató birtokpolitikai nagygyűlésének idején, alkalma lesz az ország gazdaságszervezőinek a legnagyobb magyar királynak: Mátyásnak az igazságosnak szülővárosába meglátni az E. G. E. kiállításán Erdély mezőgazdaságának az állattenyésztésének a tükrét és meg fog győződni arról, hogy igenis érdemes és szükséges az erdélyi magyar birtokosság ügyét felkarolni, hogy a haladás útján gyorsabban, az anyaországi gazdákkal párhuzamban mehessenek ők is előre.

TANÜGY.

A székeljudvarhelyi reform. kolleghiában az 1913—1914. tanévre a beiratások szeptember 2., 3., 4. és 5-ik napjain délelőtt 9—12 és délután 3—4 óráig eszközöltetnek. A javító-, pótló- és felvételi vizsgálatok szeptember 1-én reggel 8-tól kezdődőleg tartatnak meg. Uj tanulók az iskolai bizonyítvány mellett keresztlevélet és ujrairóltási bizonyítványt is tartoznak felmutatni.

A tandij egész évre 50 korona; a lakásdíj az internátusban egész évre nagy ágyért 50 K, kis ágyért 40 K, mely dijak félévi részletekben előre fizetendők. Ezen felül a beiratások mellett nélkül minden tanuló 4 K felvételi és 6 K országos tanári nyugdíj-illetéket tartozik fizetni. A felvételi díj és nyugdíj-illeték fizetés alól senki fel nem menthető.

Az ifjusági olvasóegyleti díj fele része 2 K, az önképző kör ajánlási díja (VII. és VIII. oszt. 2., V. és VI. oszt. 1 K) és gyermekkönyvtári díj (1 K), továbbá 1 K a játszókerület helyiségek fenntartására és 5 K biztosíték esetleges rongálásért, mely összeg annak idején visszajár, a beiratáskor fizetendő.

Az internátusba 200—220 tanulót vehetnek fel a jövő évre. Minden tanuló folyó évi augusztus hó elsőjéig jelentkezézik írásban, mert különben könnyen kiszorulhat a bennlakásból. Minden bennlakó növendék köteles a konviktusban étkezni.

Az internátusban ágyat, közös asztalt, fűtést és világítást kap minden tanuló a fent jelzett lakás- (internátus) díjért, Ágy- és ruhaneműről, valamint mosatásról a szülők tartoznak gondoskodni. A tápintézet tagok száma ez idő szerint 220 ig terjedhet a felügyelőknél kívül. A tápintézet tagjai egész, háromnegyed, fél, egynegyed dijasok és ingyenesek. Egész díj egy iskolai évre 240 K; háromnegyed díj 180 K; fél díj 120 K; egynegyed díj 60 K. E dijak négy egyenlő részben fizetendők.

A tápintézetbe való felvételért folyamodók folyamodványosaikat Kovács Dániel tanár, konviktus elnökhez augusztus hó 1-én napjáng okvetlenül nyujtsák be, mert elkésztett folyamodványok csak akkor vétetnek tekintetbe, ha a késeadelemre alapos, elfogadható okot tud felhozni folyamodó s ha betöltendő helyek állanak rendelkezésére.

Azok, akik az egész díjat fizetők közé leendő felvételt kérik, kéreésük mellé csak iskolai bizonyítványt vagy kis értesítőt csatoljanak; ha pedig már az előző évet is ezen intézetben töltötték, elégséges az írásban való jelentkezés is. A tan- vagy lakásdíj elengedéseért vagy mérsékléseért külön kérvény nyujtandó be a beiratáskor. A konviktus elnökséghez beadott folyamodványban kért tan- vagy lakásdíj kedvezmény teljesen érvénytelen.

Felhőszakadás és árvizek.

— Kibővített a Varga-patak. — Földcsuszások Lovénén. —

Székeljudvarhely, július 19.

A szelid és szagos Varga-patak csőtörtőkön délben megbomlott és olyan formájában mutatta be magát, a minőre a legőregbegek emberek sem emlékeznek. A déli órákban nehéz, sőtét felhők gyülekeztek, ez alkalommal kelet felől, a város felé. A mély morgás, mely a felhők tömörülését kísérte és a városra boruló sötétség, kísérteties színt adott a pár pillanat mulva bekövetkező katasztrófális felhőszakadásnak. Bibliai kép elevenedett meg az ember szem előtt, melyet az Ur küldött az emberiség megfélemlítésére.

Déli 12 órakor kezdett az eső sűrű nagy cseppekben aláhullani. A sötétségben villámlás villámlást ért és a morajlás megfélemlítő volt. A sűrű esőcseppeket hirtelen zápor váltotta fel, mely a következő öt perczen felhőszakadásba ment át. Mintha valamely zilip szakadt volna ott fenn a sűrű égi kárpitok mögött meg, olyan mértékben ömlött alá a víz. A vihar kelet felől jött s délné tartott a erejét a Szarkakó felett adta ki. Rettenetes mennyiségű víz esett le. A határon lévő emberek alig tudtak menekülni az egyszerre áradattá nőtt vízben. A hetek óta tartó esőzéstől átitatott föld semmit sem bírt az aláhulló tömegből felvenni, az egész mennyiség rohanva, rettenetes erővel tört neki a völgynek és gyűlt össze az ottan eredő Vargapatakban. Egy szempillantás alatt szántóföldeket sőpört el, s helyébe kőgörgöteget rakott, fákat tépett ki gyökereitől, majd a tongernyi alázubánó áradat a patak medrében a város felé tört fokozódó fékevesztettséggel.

Az emberek mire jóformán maguhoz tértek, már itt a házak közt hōmpolygott a szennyes vízáradat, mely vállára vette a mentén lévő gazdasági épületeket s így megrakodva neki vágott a beszorított és kanyargós meder oldalfalainak. Megforgatta a hatalmas gerendafákat, a maga előtt hajtott több mázasá köveket, s a partmenti kikötések itt is, ott is engedni kezdtek. A szennyes ár az elért sikerektől mintha csak neki vadult volna. Már a magas kőkerítéseket kezdte ostromolni a magával hozott kosokkal s egy néhány percz mulva rettenetes romhalmaz jelezte az utját.

A Szentimre-utczában már az udvarokra kivágott s a Tanoda-utczát pedig előntötte. A Rózsa-utczának egész gyalogjáróját magával ragadta. A megbomlott kövek nyomán az udvarokból kanyarított le négyeszőgöl számra s nyelte el sok teleknek virágos kertjét, gyümölcsfákkal, melléképületekkel egyetemben. A megvadult ár már ezzel sem érte be. A Málviániszky városi adóvégrehajtó kertjének előbb kötő gerendáit szedte ki, s mikor ezzel a munkájával készen volt, a következő perczben az udvaron lévő ház alapfalait kezdte ostromolni. És nem hiábán. Az udvarra kinyomuló víz, s az alulról ostromló áradat az alapfalakat csakhamar kimosta, s az emeletes ház a következő pillanatban, mint egy nagy szinpadit kulissza, irtó robajjal és kőporfűst felhőben a patakba omlott. Az eszeveszett ár zugva, visongva kapta magával az épületet, melyből ruhás és iratezkerények, házi butorok kerültek elő s hol itt, majd amott buktak fel a víz színén uszva. Az épületi gerendákból az ár újabb erőt nyert s így folkészülve rettenetes erővel vágott a Kőkereszt-térre szögellő pénzügyigazgatósági palotának. Az épületet a patak felől mintegy 4 méter magas faragott kőfal védi, melybe bele van építve az épület fundamentuma is. Az ostrom rettenetes volt. A homoru falról a hullámok tehetetlenül, megtörve hullottak vissza, ám a víz erejét támogatni siettek az épületi gerendák, melyeknek nemsokára sikerült kikezdeni a kőfalat. Megdöbbentő látvány volt. Egy pár pillanat mulva az udvari épületek alól kőfal, föld hiányzott s azok szárnyszerűen merültek el a hullámokban. Az ár azonban tovább dolgozott s egy pár percz

mulva az épületi tűzfal alapfalai a levegőben lógtak.

A szennyves víztömegnek első nehéz akadályt az Eötvös-utcai vasbeton hid képezett. A hidnak vas korlátja kőoszlopokkal együtt egy pillantás alatt oda volt, azonban az iveteten nem tudtak erőt venni a száguldó épületi fák, melyek itt egymásra torlódva rettenetes ellenállást fejtettek ki. A víz egyszerre négy méter magasra ugrott fel, a szomszédságban levő házak udvarai, lentebb fekvő szobái, nem is említve e pinczékét, azonnal minden-minden vízzel telt meg. A medrét vesztett áradat neki vágott a Petőfi utcai 4. sz. emeletes kőháznak, melynek kapuit bedöntötte; kiöntött egész a piacra, hol a Szentferenczrendi atyák kapuját is kifordította sarkából. A víz a Petőfi-utcai házak földszinti ablakain kezdett már beömleni s száguldva tartott a Küküllőnek, mielőtt azonban azon az átjárón, hol a zenészek laknak, lefutott volna, előbb még a zenészek házaiba tört be, össze-vissza forgatva a szobáiban butoraitak.

Az áradat amilyen hamar jött, aránylag olyan hamar alább is hagyott. Az Eötvös-utcai hidnál, hol tényleg olyan mértékben lépett fel, hogy nagy katasztrófától lehetett tartani, csakhamar megjelent a katonaság és *Drasenovitsch* őrnagy vezetésével és *Marlin* Károly százados személyes vezetésével a legteljesebb elismerésre méltó munkát fejtett ki. Megjelentek a vész színelhőz a polgármester, a helyettes főkapitány, s a városi mérnökök, kik valamennyien tevékeny részt vettek a mentési munkálatok irányításában. 1—2 óra között kezdtek a fáradságos munkához, s este 7 óra már emeletes ház nagyságban voltak a hidak mellett épületi alkatrészek, butorok összehordva.

Az alamuzsi Varga-patak rémesen mutatta meg fogafehérlését, és rémületbe ejtette a város közönségét. Emberéletben, amint azt a vész perceiben hirdették, nem esett kár.

Felhőszakadás és nagy árvíz pusztított ugyancsak 17-ikén a székelykeresztúri járásban is. A Gagy vize mentén felhőszakadás volt, mely a különben is rakoncátlanoknál szokott patak medréből kiduzzasztotta. Gagy, Szentábrahám, Csekefalva és Székelykeresztúr nagyközségben nagy pusztítást vitt véghez. Emberelekezet óta nem volt ilyen magas a patakocská. Rombolt utján kisebb gazdasági épületeket, hidakat rongált meg, vagy sodort magával. Székelykeresztúrt a Gyárfás-utcai gyalogútjáró hidat elsodorta s valószínűleg ellepte a medre körüli tájat s több helyütt a házakba is behatolt. A nagy víztömeg mintegy 2 óra lefolyása alatt vonult el, pusztulást hagyva maga után. A patak víztömege a Küküllőbe jutva kiárasztotta az is. Fiatfalva, Alsóbaldogfalva, Újszékely határain a Küküllő ezalkalommal hatodik ízben kiáradt.

Parajdról jelentik: A Korond-pataka 17-ikén rettenetes erővel pusztított végig a községen. Mintegy 20 házat sodort magával.

Lövete község északi végétől nyugatra fekvő hegycsúcsonál f. hó 17-ikén 400 méter hosszú 80 m. széles besülledés történt, ennek következtében a hegy csúcstól a községen átvonuló Homoródpatakig mintegy 120 hold terület megcsuszott. Eddig 75 ház dült össze és rongálódott meg mintegy 100 melléképülettel. A csuszamlás folyton tart és a csuszás határa növekedik szemmel láthatóan. A lakosok kilakoltattak; a községen rend van. Az 1910-ben épült új törvényhatósági utrész 8·7—9 kilométerig teljesen tönkre ment, támfalak ledőltek, béléssal még nem dőlt el, de el fog dőlni; az uton belől levő malom tönkre ment. Uttest helyenkint 2·5—3 m. magasra felduzzadt, néhol 1·5 m. mélyen lesüllyedt. Az uton a közlekedés egyenlőre lehetetlen, míg az uton kívüli házak le nem bontatnak és a megindult domb be nem süllyed. Az ideiglenes közlekedést a patak bal partjára áthelyezni az ott levő 60 méter hosszú süllyedés és meredek oldal miatt igen nehéz;

egyelőre az átmenő közlekedés be van szüntetve; a süllyedés befejeződése után az ideiglenes közlekedés a jelenlegi utterületen valószínűleg fenntartható lesz.

Intézkedés történt, hogy a homoródfürdői ut sűrűsége járhatóvá tévessék a forgalom átterelése végett. Tartani lehet attól, hogy a 8 km. és 860 cm. kinyomatban a malomnál a megcsuszott és másutt 5—6 méterrel elmozdult hegyoldal átcsuszik teljesen a tulsó partra és elzárja a víz útját. Ez esetben — ami csak napok mulva következhetik be — a csuszás felett mintegy 20 ház, mely a közut mellett mélyen fekszik, elárasztatik a víz által. Ez esetben a patakmeder átvágása válnék szükségessé nagy munkaerő gyors alkalmazásával. Közvetlen segílyre a közlekedés elzárása jelentése szerint egyenlőre szükség nincsen, de az anyag károsodást a lakosok nagyrésze nem bírja ki és segélykérésre lesz szükség. A 120 hold nagyságú megindult területen termés nem lesz, sőt a felforgatott terület többé szántóföldnek sem lesz használható.

A Lövétől érkezett jelentések alapján *Sebesi* János alispán táviratilag kérésre meg a belügyminisztert, hogy katonai utász-csapat álljon szükség esetén a megye rendelkezésére. A miniszter táviratilag adott válaszában az intézkedést az irányban megtette. *Ugron* János főispán előterjesztést tett inség-segély adása végett.

Az árvíz okozta csapások lehető enyhítése céljából a minisztertanács határozata alapján megalakított bizottság az összes miniszteriumok képviselőinek részvételével elhatározta, hogy legelső sorban a károsult vidékre megbízottakat küld ki, akik a helyszíni tapasztalatok alapján sürgős jelentést fognak tenni az ott tapasztalt állapotokról és egyuttal javaslatokat a legsürgősebb és legszükségesebb teendők iránt. Főhatalmaztattak egyuttal arra is, hogy amennyiben szükségét látják, úgy azonnal intézkedjenek a mulhatatlanul szükséges élelmiszerek beszerzése és a közlekedési akadályok elhárítása iránt.

HIREK.

Székelyudvarhely, július 20.

Jártál-e?

a sűrű rengetegben olvasom, holdas éjjel, eltévedve, elhagyottan? Érezted-e az Ady-hangulatot, mikor végigborzong hátadon a félelem, vaczog a fogad a sütyöréssel? Jobbra-balra hivatgatnak keskeny, rejtelmes ösvények, de te nem térsz egyikre sem, nehogy hátra kelljen véletlenül pillantanod: hátad mögött jön tiz öles Csönd herceg s jaj neked, ha visszanezel! Ha jártál, úgy megérted a nagy gyermekek gyávan emberi rettenéseit. Akik oly messze, megvető meszeségből nézünk vissza a mi pozitív életünkben a mesék naiv világára: im, egyszerre végigsurolja lelkünk mind az a borzadályos babona, mit péntek este den dajkánk szüleinek távollétében lelkünkbe vetett. Amott egy sűrű... Megmozdul. Mintha medve állna benne s lesne rád. Szellő lebben: érezd, követ valaki. — S be, be a messzeségbe, hol eltempul a holdsugár, rémeket vetit képzolelet. Micsoda megkönnyebbülés, ha emberi hang, kocszörgés jut füledig! A remény! A szabadulás az elveszésből! Az élet!... Oh istenem, csak most találj haza, most ments meg, soha, soha többé nem bolygok egyedül!...

Ezeket a balga érzéseket csak a minap érezte át egy gyermek, de még intenzívebben, mint mi éreznők, mert még benjárt a mesék világában, hol a fák közt tényleg manók bujkálnak, minden kísérteties s nincs közelben a dajka, akibe jobban belefogódzon. A kis székelyvársági Berkeczy Dénes bement az erdőben atya után, kereste, eltévedt, bolyongott, tán futott is néha, viszhangtalan jajgatva apja nevét, míg kimerülten bukott a fűbe, hogy elaléljon. Tizenkét nap

multán találtak rá, halott volt, kezébe egy faág, szájaiba egy-két zöld levél s az ág fájából egy kis darab ősztergő. Az orvosi boncolás gyomrában is rügyeket és leveleket talált. Eddig szól a napiról olvasom s most képzeld el, hogy meddig éhezhetett az a gyerek, míg belekóstolt az erdő fájába; meddig szomjazhatott, míg a zöld levelekből próbálta a nedvet kipréselni; meddig fázott és rettegett, míg meghalt. Éhezte-e olvasom? Szomjazta-e sok időn át? Tudod-e, mi az erdő hidege az elhagyott gyermeknek, kit anyja haza vár?

Félni, borzadni, fázni és éhezni: kissé sok jutott e földi lét örömeiből a kis Berkeczy Dénesnek. Hova tűntek a csodák? Hol maradt a mesék farkasa, vagy őzikéje, mely ilyenkor mellé szegődik a boldogtalannak s kivezeti a fák labirintjából? Hol a legendák bűvös világa? Milyen jó lett volna Déneskének, ha most hirtelen a közpékor jött volna vissza s bevonult volna csodáival a rengetegbe! A vadállatok megszelídülve s fehér kötényt kötve mint az erdő gyors pinczérei vitték volna a sok ennyivalót. A farkas kis bárányhúst, a róka csirkecsüveget hozott volna, a madarak tán madártejet... — Isteneim, mért is halt ki a hit a te csodatevő kedvteléseidben?! A tudomány zordonul kaszál le minden szép mesét, a föld kopár lesz s nem marad rajta semmi ennyivalója a képzoleletnek. A kis Berkeczy Dénes így csak fát rácsigálhatott gyötrő éhségében. És folyt a könnyei és elgondolta, hogy otthon hány-szor hagyta ott az asztalon a finom puliszkát, vagy kenyert... Mily jó lenne az most!... — Rettenetes az éhség olvasom. Légy boldog, ha van mit enned s ha marad egy falat fölösleged, adj az éhező gyermekeknek.

h. j.

Glosszák.

Milyen nagy vagy ember!

Befogod a villámot s gépeket, kocsikat hajtasz vele. Beforsz a föld gyomrába s kiszeded, kihozod onnan mind azt a sok kincset, a mit az Istennek ez a nagy raktára rejteget. Találmáyaiddal, fölfedezéseiddel bámulatba ejted a világot s mert nem volt elég a száraz talaj a lábaid alatt, gondoltál természet és nagyot s repülő géppel, kormányozható léghajóval rabszolgáddá tetted már a sasok birodalmát: a levegőget is. Hová fogsz még jutni, micsoda eredményekkel fogsz még kápráztatni? Hiszen — ugy látom — előttem semmi sem lehetetlen.

Aztán egyszerre hirtelen ismeretlen mélységekben ijesztő mordulások között megmozdul alattad a föld s palotáid, házaid, művészeted remekei romokba omolnak össze. Megnyílnak a hegyek s a kitoró tüze láva a hová ér, hamuba temeti, hamuvá égeti az életet s századoknak minden fáradságát, Lesujt rád az ég tüze: a villám s nincs előle menekülésed. A felhők leöntik rád a tömegtelen vizet s a rohanó ár folyammá, tengerré dagasztja a patakat, melynek medrében kis gyermeked csak az imént is kavi-csokkal játszott. A rettenetes eső előnti, leszakítja házádat, megrothasztja vetéseidet. Te pedig, a ki máskor olyan büszkén hordozod a fejedet, mindig csak egyet cselekszel: sirva, nyögve, tombolva tehetetlenül állsz a vesztedre törő elemekkel szemben.

Oh, milyen kicsi féreg vagy ember!

A Varga-patak álnok kétszínűséggel rohant meg bennünket. Százak meg százak élete, vagyona volt veszendőben. Csoda-e, ha ki-ki a magát mentette, biztosította s a máséra, a közre nem igen gondolt. Ezekben a zürzavarokban szokott elpusztulni a legtöbb érték, mert mindenki csak magára, a magára tekint. De ki gondol a másra, a máséra, a közre, mindnyájunkra?...

Nondjátok meg, mi lett volna velünk, ha köztünk is azonnal talpra nem áll a katoná-

ság? Aki ott volt, láthatta, mennyi önfeláldozással, mennyi nekifejeződéssel dolgozott valamennyi. Kapitány, főhadnagy, hadnagy úgy fogta, úgy húzta a mentőkötetet, úgy járt-kelt a piszkos árban órák hosszat, hogy mentse mások vagyonának romjait, mint az utolsó közlegény. Mi pedig: én, te, ti és sok százan zabretett kezekkel álltunk és csak néztünk és — nem resteltük magunkat.

Atyámfiai, le a kalappal a katonák előtt!

A maga kárán tanul az okos. Hát mi vajjon tanulunk-e? Tanul-e a város? Most minden figyelő szem a Varga patak montén lévő épületekre fődul. Elképedünk, hogyan lehet a huszadik században ilyen könnyelműen építkezni s szabad-e engedni illetve szabad volt-e megengedni, hogy így építkezzünk? Ki nem látja most, hogy ennek a veszedelmes pataknak a montén dugva, rejteve valóságos Kis-Ázsia terül el: cölöpépítmények, deszkabódék minden rendszer és számítás nélkül egymás hegyén és hátán. Ha egyet közülük meglódit az ár, utána lódul a többi; ha az egyikben tűz támad, egy egész városrész ég porrá a nyomában. Most nappal jött ránk a veszedelem, mi lett volna, ha este vagy éjjel történik a katasztrófa? . . .

Okos szabályrendeletek, jöjjen el a te országod!

A hodgyai tejesasszony megáll az udvarunkban és keservesen, nagyon keservesen sirva fakad.

— Mi az, néni?

— Oh, tekintetes ur, éhen pusztulunk, koldussá leszünk valamennyien. Soha a falunkban viz nem volt. Most ránk támadt, elöntött egészen. Kunt a mi élet volt, eddig az eső rohasztotta, most a jég verte el egészen, bent a faluban az áradás vitte el, tette tönkre kis vagyunkánkat. Mi lesz velünk, mi lesz velünk?!

Szánakozva nézem a siránkozót. Hiszen ezrek meg ezrek panasza, fájdalma zokog az ajkán.

— Hát bizony ez nagy baj — mondom végre, — de lássa, valaki tegnap azt mondta, elhagyta a székely az Istent, hát most az Isten is elhagyta a székelyt. Vajjon igazat mondott-e?

Az asszony hallgat egy darabig s aztán tompán felel:

— Igaznak kell lennie, istállom, mert bizony manapság már a tíz éves gyermek is csak káromolni tudja az Istent. . .

Igy mondta a hodgyai szegény tejesasszony. A ki még tud és akar, gondolkozzék rajta. . .

Az Oltár-egylet zászlószentelése.

A székelyudvarhelyi Oltár-egylet szép ünnepségek közt szentelte fel a mult vasárnap zászlóját, melynek különös jelentőséget adott, hogy ez alkalomra Mikes János gróf szombathelyi püspök, ki az egyesület létrehozását annak idején kezdeményezte, Székelyudvarhelyre érkezett.

A hivatól körülrajongott főpásztor vasárnap kora reggel érkezett meg Székelyudvarhelyre. A zászlószentelést a püspök, délután 4 órakor végezte a plebánia templomban óriási érdeklődés mellett. A zászló keresztanyai tisztét *Hohenlohe Clodvigné* hercegné, Özv. gróf *Mailath Györgyné*, Özv. gróf *Mikes Benedekné* és Özv. *Ugron Lázárné* voltak szivesek vállalni. A szegek boverése és a zászló megáldása után a főgimnázium tornacsarnokába vonult a közönség, a hol az Oltáregyesület disztyulést tartott.

A minden részletében művészi nivóju műsort a Dalegylet vezette be, *Welden Maria sine macula concepta* darabban, melylyel az egyesület újra beigazolta, hogy ujravaló szervezése óta elismerésre méltó és eredményes nivós munkát végez. Özv. *Gonda Jenőné* oltáregyleti elnöknő mondotta el ezután megnyitóját, mely nagy műgondról és egy mélyen érző lélek eszményi lelkivilágáról tett bizonyosságot.

Dömény Mária fővárosi zenetanár *Chopin*

Etudes Cis moll és F moll-t, ugyesintén *Szendy Árpád* Passamezzo-ját adta elő zongorán. Közönségünk már a multból ismeri *Dömény Mária* művészi zongorajátékát, ki magasrendű művészetével mindanyiszor élotet és szellemet visz játékába; aki könyvedéggel oldja meg a legnehezebb feladatokat is és bámulatba ejti a hallgatót. Szív és kedély nyilatkozik meg játékában. A nagy és előkelő közönség igazi művészi élvezettel hallgatta művészi játékát és őszinte tapsal adózott *Dömény Mária*nak.

Dr. Burnás Imréné *Martos Ferencz* Magdolna című költeményét szavalta; könyved, kifejező, minden postól ment szavalata mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét.

Galterné Jánossy Ilus *Hummel* Halleluját énekelte benső érzéssel és lendülettel, a lélekzetvétel tüneményes technikájával. *G. Jánossy Ilus* itteni utóbbi szereplése óta egyre képi hangját, a innen van, hogy amár akkor megállapítható hatalmas hanganyagot teljes mértékben sikerült kifejleszteni; a közönség perczekig tartó tapsal ünnepelte a működvelő művésznőt, ki erőteljes hangjával, légy és érzésteles énekével és csillogó koloraturjával azt méltán kiérdemelte.

Ezután *Pál István* apát-plebánus, oltáregyleti igazgató tartotta meg záróbeszédét, melyben kedves szavakkal köszönte meg szereplőknek, közönségnek az érdeklődést. Végül *Mikes János* gróf püspök fejezte ki elismerését az egyesület elnöknőjének, aki sok fáradsággal és az ügy iránt való sok szeretettel elérte, hogy az egyesület zászlójának felszentelése a maga jelentőségében legyen megünnepeelve. Ezzel az ünnepség véget ért.

A disztyulés felüljötték: *Daróczy László* 1:60 K, *Dr. Burnás Imréné* 2 K, *Flórián Bogdán* 1:20 K, *Jánó Ferencz* 1 K, *Oláh Dániel* 2 K, *Dr. Réffy Zoltán* 6 K, X. 2:60 K, *Dr. Sebesy János* 8 K, *Özv. Simon Gergelyné* 2 K, *Szabó Ferencz* mézárós 10 K. Összesen 36:40 K, melyért ezuton mond köszönetet a rendezőseg.

Személyi hir. *Dr. Sebesy János* alopán f. hó 19-ikén hat heti tartózkodásra *Reichenhall*ba utazott, hol bronchitását fogja gyógykezelteni.

Petőfi ünnepély. *Petőfi Sándor* s a többi névtelen hős halálának évfordulóját a segesvári Magyar polgári kör ez évben is fényes ünnepségek keretében ünnepli meg. Az ünnepélyt augusztus 3-ikán, vasárnap, tartják meg, s a fehéregyházi csatasikon levő emléknél tartandó ünnepélyen a székelyudvarhelyi Dalegylet is szerepelni fog. A rendező egyesület sznap este Segešvárt a város-háza termében hangversenyt is rendez. Nincs két-ségünk, hogy e város derék polgársága tömeges megjelenésével fogja a segesvári magyarok hazafias ünnepét jelentőssé tenni. A hangversenyre jegyek a dohány nagytőzsdében jeyezhetők elő.

Mikes János gróf püspök, ki a mult vasárnap tartott primicziára és zászlószentelésre kiállításba helyezte volt eljövetelet, a szombatra, 12-ikére, jelzett időre nem érkezhetett meg. A gróf püspök automobilal jött Szombathelyről, azonban Marosvásárhelyt úgy informálták, hogy Segešvár felé gépkocsijával nem kerülhet, mert a Küllüll az egész völgyet elöntötte. Így történt aztán hogy a gróf püspök Szászrégen felől indította kocsiját, alig mohetett azonban talán *Vajda-Szt. Ivánig*, a megáradt Marostól az automobil turát félbe kellett szakítani és vonaton folytatta utját *Gyergyószentmiklósig*, hová szombat éjjel egy órakor érkezett meg. Itt egy nagy nehezen előkerített kocsira szállt, s a Libánon keresztül vasárnap reggel 6 órára érkezett Székelyudvarhelyre. A rendkívül nehéz és fáradságos ut azonban a tetterős főpásztorra annyira nem merítette ki, hogy egy-két órai pihenés után már részt vett az *Ágota Endre* primicziáján, délben a *Pál István* apát-kanonok által adott ebédben, a délután folyamán a zászlószentelési ünnepségeken. *Mikes gróf püspököt* hétfőn este az Oltáregyesület felflyás zenével tisztelte meg, amikor *Szemlér Ferencz* főgimn. tanár üdvözöl beszédet mondott, mire a főpásztor megható szavakkal mondott bucsut hibeinek. *Mikes gróf püspök* a kedd délutáni vonattal *Brassóba*

utazott, magával vive hibeinek soha nem szűnő szeretetét.

A tanfelügyelő szabadságon. Jelen-tettük, hogy *Hajdu Ferencz* kir. tanfelügyelő f. hó 16-ikán hat hétre terjedő szabadságidejét megkezdte. Az erről szóló és nekünk beklődött és a mult számunkban közölt hírből az a kitétel csuszott be, hogy a kir. tanfelügyelőt a miniszter szabadságot. Miután ez a kifejezés némelyeknél esetleg félreértésre adhat okot, tartottuk szük-segésnek megjeyezni, hogy itt nem szabadságjáról, hanem ceupán szabadságidő megkezdéséről van szó.

Aranylakadalom. Oroszhegy községben f. hó 17-én *Bálint Ferencz* földbirtokos és neje *Boldissár Veronika* a házasság szent szövetségében ezeltől ötven esztendővel történt egybekelésüknek jubileumát ünnepeleék meg. *Kiss András* plebánus hálaadó ünnepi misét mondott, melyen az arany-menyegzős pár és egyik unokája *Bálint Ferencz* pécsegyházmegyei III-ad éves theologus az Oltári szenttséghez járult, s a nagy számban összegyűlt rokonság hálfáját mutatta be a Mindenhatónak azon különös kegyelemért, melylyel az aranymenyegzős párt egy fél évszázad viharain keresztül megörízte, s ebben a szent szövetségben megtartotta. Délben ünnepi lakoma volt, melyen a község intelligenciája, nagy számu rokonság, *Bálint Ferencz* főerdőmérnök és *Bálint Gáspár* p. ü. számvizsgáló, mint az aranymenyegzős pár gyermekei családjaikkal együtt, a legnagyobb szeretettel ünnepeleék a még mindig jó erőben levő jubiláns párt.

Uj egyetemi tanár. A király a vallás-és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, *dr. Jakabházy Zsigmond* egyetemi magántanárt és adjunktust a kolozsvári tudományegyetemen a gyógyszerismeret nyilvános rendes tanárává, a törvényeszerű illetményekkel kinevezte.

Primiczia. A mult vasárnap délelőtt mondotta el *Ágota Endre* ujmisés első szentmiséjét a plebánia templomban. Manuduktora *Gróf Mikes János* szombathelyi megyés püspök volt, míg az ünnepi beszédet *Szabó János* főgimn. hittanár mondotta a hallgatóság nagy meghatottsága közt. A díszes templomot a hívők zsufolóság megtöltötték és a bensőségteles ünnepségről emelkedett hangulatban távoztak. Délben *Pál István* apát-kanonok ebédet adott, melyen a Gróf püspök, az uj misés és a papság volt jelen. — *Soó Dénes* folyó hó 6-ikán mondotta el szentmiséjét *Székelybetlenfalván*, a falu közönségének ünneplése mellett. A manuduktori szerepet *Pál István* székelyudvarhelyi főesperes, tb. kanonok töltötte be, ünnepi szónok *Oláh Dániel* háromszéki főesperes volt. Ezenkívül jelen voltak az ujmisés egykori igazgatója: *Soó Gáspár* főgimn. igazgató, volt osztályfőnöke: *Embery Árpád*, több tanára, ismerőse és a vidéki papság. Szentmise végén a szülői háznál ebéd volt.

A jövő évi városi képviselőválasztók. Székelyudvarhely r. t. város országgyűléai képviselőválasztóinak 1914. évre elkészített ideiglenes névjegyzéke ellen a törvényes határidőben beadott felszólamlások a város központi választmánya által a folyó év július 12-én megtartott ülésében elintéztettek s a központi választmánynak e tárgyban hozott határozata folyó hó 20-ától 30-áig a városi tanács kiadóhivatalában közszemlére ki lesz téve, mely idő alatt azt az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Ötéves találkozó. Kedves, barátságos ünnepet rendeztek maguknak f. hó 13-án az áll. polgári leányiskola öt évvel ezeltől végzett növendékei. Akkor tett ígértük szerint most vagy huszan összejöttek s öt év után a kölcsönös szeretet melegénél ujították föl az együtt töltött iskolaévek sok boldog emlékeit. Elmentek az intézetbe, fölkeresték s melegen üdvözölték négy éven át volt osztályfőnököket: *Szemlérné* *Leindvay Mária*t s tanítónőjüket *Kovácsné* *Langer Adolfiné*. Este pedig a rokonok, ismerősök, szülők s volt osztályfőnökök részvételével barátságos vacsorára gyülekeztek *Barkóczy* vendéglőjében, a hol a társaság czigányzene mellett sokáig mulatott igazán kedélyesen. Táncc is volt. A találkozózt öt év múlva megismétlik.

Kinevésés. A Ganz-gyár részvénytársaság igazgatósága *Tárcsy Béla* műszaki tisztviselőt *Lócsére* üzemvezetőnek kinevezte. A távozó tisztviselőben a városi villamos üzem egy kipróbált derék és előzékeny tisztviselőt veszti.

A Polgári önképző és segélyező egyesület folyó hó 27-én d. u. 2 órakor az egyesület nagyertermében tartja évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1913. évi számadások megvizsgálása és az erről felvett jegyzőkönyv felolvasása s a felmentvény megadása. 4. Könyvtár és leltár vizsgálat bizottság jegyzőkönyvének felolvasása. 5. Az 1913. évi költséglelőirányzat megállapítása. 6. Tisztviselők és választmányi tagok lemondása és újra választása. 7. Indítványok.

Halálozás. *Ozv. Ferenczy István* szül. *Kecse Zeuzsanna* életének 70-ik évében folyó hó 19-én elhunyt. A megboldogult derék jó asszonyt ma délután helyezik örök nyugalomra Parajdon. A megboldogultban *Szakáts Zoltán* *Ferenczy Mariska* édesanyját vesztette el.

Bucsuúsó. A következő sorok közlésére kértünk fel: Kézdiváráshelyre való távozásomkor egy alkalutak körülményeim, hogy itteni nagy számú jóismerőseim, barátaim és támogatóimtól személyesen és egyenként búcsút nem vehettem: ez uton mondom szíves istenhozzádát és kérem tartásnak meg jó emlékezetükben, amint hogy a magam részéről mindenha biven és kedves emlékeként fogom megőrizni azt a szíves támogatást és baráti jóakaratot, melyben itt időzésem alatt részem volt. Az Isten áldja meg mindnyájukat. *Gaskó Gyula* gyógyezérez.

Vasárnap délután. Most a napokban történt Zetelakán, hogy *Vass Mózes* ugy este 9 óra tájt a korcama előtt áldogált többedmagával. Ekkor lépett ki a korcsmából a jól eltöltött vasárnap délután után *Lukács Antal István* és *Boros Mózes János*. Az emlékedett hangulatban levő emberek közül *Lukács* a markában levő bicsekával se szó, se beszéd a *Vass Mózi* arcába vágott, *Boros* pedig a karjába szurt, s ezzel mint akik most már méltóképen befektették a vasárnapot, szépen hazá indultak. *Vass Mózes* súlyos sérülésével a kórházba szállították.

A városi szilnügyi bizottság 18-ikán *Gotthárd János* polgármester elnökletével ülést tartott. A bizottság tárgyalás alá vette *Szabados László* drámai staggione sziniszagató kérését, melyben július hóra a bevonulási engedély kiadását kéri. A bizottság az előrehaladott szezona való tekintettel az engedélyt nem adta meg. Ellenben *Dr. Márfy Károly* sziniszagatónak a bizottság október hóra az engedélyt kiadta. *Jeszenszky P. György* kérését, miután az illető nem sziniszagató, a bizottság tárgyalannak véleményezte.

Anna-bál és Orbán Balázs ünnepély. *Szejké-fürdő* vendégei, egyetértve a városi ifjúsággal e hó 27-én, vagyis *Anna* napját követő vasárnap este *Szejké-fürdő* nyári tánctermében *Anna-bált* rendeznek, melyre a közönség figyelmét már most, a meghívó plakátok kibocsátása előtt felhívjuk. A szejkéi mulatságok egyik legsikerültebbje az *Anna-bál* szokott lenni, melyre már eddig is nagyban készült a táncszedelő ifjúság. *Szejké-fürdő* igazgatósága, a nagy nevű szejkely-képviselő és a „*Szejkelyföld Levélsa*” című jeles munka szerzőjének, a *Szejké-fürdő* megalapítójának emlékére f. évi augusztus hó 10-én d. u. 4 órakor a szejkelyudvarhelyi Székely daleylet közreműködésével *Szejké-fürdő* emlékünnepélyt rendez; az ünnepi beszédet *Dr. Paál Árpád* vármegyei főjegyző fogja mondani. Az ünnepély részletes sorrendjét a közeli napokban közzéadjuk.

Kabaret. A sok szinbáztalan világ után végre egy kabaret társulat tévedt Székelyudvarhelyre. A megindított bérlet iránt elég nagy érdeklődés is nyilvánult meg, s így az előadások két heti vajadás után csakugyan meg is indultak 15 ikén. A Koronkay kertben állították fel a Falu rossza kulizsát, s a világot jelentő deszkán *Jeszenszky P. György* igazgató azzal kezdte meg a sorozatos irodalmi előadásokat — hogy az árvíz elvitte a társulat jórészét, amelyben a nagy víz folytán a szerződött tagok nem jöhettek mind el, s a kitűzött műsor változást szenved. Hát szenvedett is, a műsor is, a közönség is, mert a nagy rögtönzésre előadott ének-számok, az ugynevezett „*smonczák*” egy kisse igen erős vidéki izzel és móddal voltak feltalálva s így egyelőre nem elégtették ki a közönség igényeit. Az előadásokat azonban, ugy van a tor,

hogy újabb tagok érkezésével folytatni fogják, amikor talán majd kedvezőbb sorokban emlékeztetünk meg ezekről a „sorozatos irodalmi estéről.”

Nyári táncmulatság. A Czipész-szak-egyesület június 29-re, majd júli. 13-ra hirdetett nyári táncestélye kedvezőtlen idő folytán elmaradt. A mulatságot ma, vasárnap, a Koronkay-teremben még kedvezőtlen idő esetén is megtartják, természetesen a nagyertermében.

A Népevelési egyesület vál. ülése. Az Udvarhelyvármegyei népevelési egyesület f. hó 18-án *Hajdu Ferencz* kir. tanf. elnökletével választmányi ülést tartott. Az iskolák ez évi segélyezése tárgyában beérkezett ajánlatok felett döntöttek s segélyezésre a kérvényező 26 iskolát kijelölték. Örvendés tudomásul vették a köz-ig. bizottság elismerő leiratát és a kormánysegély tárgyában leérkezett kir. tanf. leiratot s *Hajdu Ferencz* tanfelügyelőnek pártoló közbenjárásáért köszönetet szavaztak. *Chalupka Rezső* kir. s. tanfelügyelő indítványára elhatározták, hogy f. hó 31-én a fehéregyházi honvédelemeket az egyesület a tanítóegyesülettel karöltve megkoszorozza.

Szejké-fürdő vendégei. A rossz időjárás, a fürdőik benépesítésének egyáltalában nem kedvező folytonos esőzés daczára a *Szejké-fürdő* állandó vendégei jelentékeny számban megzaporodtak. Igen, mert nemcsak a kint lakó, állandó vendégek időznek szívesen a mi kincseket örö győgfürdőnkön, hanem a város közönsége is a napok délelőtti és délutáni szakában egyaránt nagy számmal keresi fel *Szejké* nagyszerű gyógyvizét, a hűlés és idegesség kiváló orvoszerét, árnys sétahelyeit, kiránduló tereit és kitűnő konyhájú vendéglőjét. A tisztaság és rend, ami már a mult évben is tapasztalható volt, az idén jelentékenyen fokozódott úgy, hogy minden egyszerűsége daczára, *Szejké* most már egy vonzó, kedves nyaraló és kiránduló helye a helyi közönségnek és az idegenből jövő vendégeknek egyaránt. Egy egy — véletlenül beközszöntő — derűs napon több százra menő a kint időző vendégek száma. — Ez idő szerint a fürdőnek vendégei: *Horváth Lajos* polg. feleányiek. tanár, *Horváth Lajosné*, *Horváth Erzsébet* Székelykeresztúr; *Bodrogi Sándor* ny. áll. végrehajtó, *Bodrogi Sándorné*, *Bodrogi Ibolyka*, *Szabó István* és *Szabó Sári* Székelyudvarhely; *Tamás Ilonka* takarékpénztári tisztviselő Székelykeresztúr; *özv. Sebestyén István* né kir. járásbíró özvegye, *Sebestyén Gabriella* áll. tanítónő Székelykeresztúr; *Biró Géza* áll. tanító Makó; *Valkovics György* kincstári tanító Ungvár; *Hollinger Ilona* áll. tanítónő Katalin-falva; *Csik Albert* nyomdai üzletvezető, *Csik Albertné*, *Csik Berczike*, *Csik Bandika* Segesvár; *Csató Imre* temetkezési intézet tulajdonos, kereskedő, *Csató Imréné*, *Papp Berta*, *Kun Béla* Székelyudvarhely; *Phróle Gusztáv* földbirtokos neje, *Antos József*, *Phróle Gusztáv Zságon*; *Gyerkes Mihály* áll. ig.-tanító, *Gyerkes Mihályné*, *Gyerkes Böske*, *Gyerkes Klára*, *Gyerkes Pál* Székelyudvarhely; *Kovács Mihály* áll. ig.-tanító, *Kovács Mihályné*, *Dr. Kovács Endre* Parajd; *Zillmann János* főispáni irnok, *Zillmann Jánosné*, *Zillmann Alfréd*, *Zillmann Sarolta*, *Zillmann Gyula*, *Zillmann Irénke* Székelyudvarhely; *Wagner Heinrich* munkásbiztosító pénztári ügyvezető igazgató Székelyudvarhely; *Walter Lenke* Székelyudvarhely; *Philipi Jánosné* asztalos neje *Segesvár*; *Dr. Nagy Samu* ügyvéd, *Dr. Nagy Samuné* Székelyudvarhely; *Bonda Balázs* pénzügyári biztos, *Bonda Balászné*, *Bonda Ilona*, *Bonda Balázs*, *Bonda Vilma*, *Bonda Marianna*, *Bonda Erzsébet*, *Bonda Ernő* Eger; *Pakot Ilona* áll. tanítónő Gyulafehérvár; *Pál Károly* ny. vasúti őr, *Pál Károlyné* Székelyudvarhely; *Jakab Józsefné* cs. és kir. 82-ik gy. ezredbeli őrmester, *Jakab Józsefné* Székelyudvarhely; *özv. Sándor Mózesné* ny. p. ü. titkár neje Székelyudvarhely; *Csep Berta* magánzó Székelyudvarhely; *Keresztes Irma* áll. tanítónő Agyafalva; *Antal János* róm. kath. kántor tanító, *Antal Jánosné*, *Antal Lajos*, *Antal Endre*, *Antal János* Székelyszenttamás; *özv. Varga Andrásné* adótitás neje *Csiksomlyó*; *Székely Sándor* földbirtokos Székelylengyelfalva; *Töpfner Gyula* lókereskedő, *Töpfner Gyuláné*, *Wechter Henriette* Brassó; *Töpfner Vilmos* vendéglős, *Töpfner Vilmosné* Székelyudvarhely; *Szalai István* szakkácsnő Székelyudvarhely, összesen 77. A felszolgáló és más alkalmazott személyzettel együtt a *Szejkén* lakók száma bátran tehető százra, amely szám ilyen kis fürdőn jelentékeny vendég létszám. Az idő remélhető jobbra fordultával a *Szejké* vendégei is szaporodnak, mivel ez idő szerint is többen vannak készülőkben *Szejkére*. Mi a város közönségével egyetemben végtelenül örülünk *Szejké* fürdő fejlődésén, idegen vendégekkel való benépesedésén, mert abból a város lakosságának

minden irányban csak haszna és előnye származik. Nincs is e városban egyetlen lélek, aki ne üdvözölne melegen *Szejké-fürdő* bérletét, a kifejtett áldozatkészségért, a széles körű agitációért, s ezek révén az idegen forgalom ideirányításáért. S ezen rokonszenven meg is nyilvánul *Szejké-fürdő* hathatós pártfogásában, értékes felkarolásában.

Elcsodrott vízvezetékli csövek. A róm. kath. főgimnázium s a vele kapcsolatos konviktus vízvezetékének megrongálásával érzékeny károsodást szenvedett a kath. egyház. A Nagy-küküllő jobb partjáról vezetett víz csövei a folyó alatt másfél méter mélységben voltak levetkette s a multkori áradás a medret ilyen mélységig beásva a vízvezetékli csöveket magával ragadta. A vízvezeték helyreállítására addig is míg a folyó lepad, megtették az előkészületeket.

x Lognagyoob öröme a szülőnek, ha gyermeke egészséges és szépen fejlődik. Minden anya tudja, hogy ezt csakis úgy érheti el, ha gyermekét rendszeresen a Nestlé-féle gyermekliszt-táplálja, mely készítmény a csecsemők, a beteg és egészséges gyermekek legjobb tápláléka. Próbadozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég. Wien, I., Biberstr.

Árvízre-árvíz. Mult számunkban jelentettük, hogy a Nagy-küküllő s a vármegye patakai milyen nagy méretei károsodást idéztek elő a vármegyében. Alig húzódott vissza medrébe a Nagy-küküllő áradata, f. hó 15-ének reggelén a havasok leomlott felhőszakadás következtében újra megdagadt, s a folyó menti községeket elütötte. Váasáros nap lévén a Nagy-küküllő jobb partján levő községekből kerülő utakon lehetett bejönni a városba, mivel *Kadics* és *Bethlenfalva* között s a réteken nagy vízállás volt. A második áradás az előbbinek nyomán haladva károsodást nem idézett elő.

x Csontképződési és fogzási nehézségeket nem szenvedt át az a csecsemő, kinél az elválasztás pillanatától kezdve a Phosphatine Faliere-t használják tápszer gyanánt. Ma már minden gondos anya egyetlen óhajátja gyermekét az elválasztás idejétől kezdve csakis a világhírű kitűnő gyermekáptáppal etetni, mert a Phosphatine Faliere nagyon könnyen emészthető, igen kellemes ízű, 1 doboz 3 K 80 fill., minden gyógytárban.

Elragadta az ár. A rettenetesen megbombolt időjárásnak emberéletben is van áldozata. Székelymagyaroson *Szabó Lajos* 7 éves fiát a Küküllő a hidról elütötte és magával sodorta. A kis fiút még nem találták meg.

Arczába rugott a ló. *Malomfalva* község határában a 10 éves *Bodor Miklós* és hozzá hasonló koru társai a napokban nagy mulatságot rendeztek. A nagy vigasság nyomán a kis Miklóst ott az erdő szélén elnyomta az álom. Dőlfelére nagy fájdalomra ébredt fel, s amikor a fájdalom forrása után nézett, akkor látta, hogy az arca ceupa vér. A vizsgálat megállapította, hogy a tovább játszó pajtásai a közelben legelésző lovakat üldözték, s a megriaszott lovak közül egyik az alvó gyermek arczába lépett. Súlyos sérülésével a kórházba szállították.

Gyilkosság Székelyszenttamáson. F. hó 17-én *Jére András* és fia *Jére Ferencz* a Székelyszenttamás és *Tibód* közötti utvonalon utmonkát dolgoztak. Hazafelé tartván betértek a szenttamási községi korcsmába s bepálinkáztak. Mikor a korcsmát elhagyták találkoztak *Menyhárt János* szenttamási mezőőrrel, ki épen a határ bejárására indult. A mezőőrre rátámadtak amiért két izben lovakat a mezőről behajtotta s azért 1 kor. bajtöpenzt kellett fizetnie. *Jére András* és fia *Ferencz* útni kezdtek a *Jére András* kapával fejbévágta *Menyhártot*, ki jónak látta tovább állani s a vízfolyamán baha futott. A felfelgert ember otthon elővette vadász fegyverét s mikor háza előtt ballagtak el bántalmazói, oda kiáltott: — *Jére Ferkó* nézz csak ide! s ez visszazénvén a fegyver elődörült a *Jére* halva esett le a földre. A gyilkos mezőőr a gyilkosság után elfutott, hihetőleg jelentkezni a hatóságánál.

Eladó zöldségkészlet. A földmivelésügyi miniszter most tette közzé azon vármegyék és helységek jegyzékét, ahol eladó zöldségkészletek találhatóak. Sajnos Udvarhelymegye nincs azok sorában, mert zöldség bevitelre szorul s mint a jegyzék mutatja meggyenkben hagyományra, paradicsomra, sárgarépára és ugorkára van szüksége.

Értesítés.

A Gyarmathy Ákos-féle vegyeskereskedésben ma és a következő napokon amlg a készlet tart, nyilvános árverésen részletekben eladtnak az összes áruk és üzleti felszerelések.

Szám. 7172-913. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Péter Jánosné székelyudvarhelyi lakos végrehajtónak ismeretlen helyen tartózkodó Máté János végrehajtást szenvedő elleni 700 K tőkekövetelés jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 144. § a alapján és a 146. § értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a szombathalvi 60 sztkönyvben 119 hrsz. alatt felvett faház, udvar és házikertből Máté János nevén álló $\frac{1}{3}$ rész jutaléka 1173 K kikiáltási árban, a szombathalvi 438 sztkönyvben A \dagger 168 hrsz. alatt felvett ház és belsősegből Máté János nevén álló $\frac{1}{3}$ rész jutalék 275 K kikiáltási árban, végül a szombathalvi 548 sztkönyvben A \dagger 728 $\frac{2}{3}$ hrsz. alatt felvett kaszálóból a Máté János nevén álló $\frac{1}{2}$ -ed rész jutalék 36 K kikiáltási árban külön jószág tekint az 1913. évi szeptember hó 12-ik napjának d. e. 8 órájkor Székelyudvarhelyen (a kir. tkvi. hatóság árverelő aszabájában földszint 39. sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy övedékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. július hó 7.

Constantinescu Viktor, s. k., kir. tvszéki albiró. A kiadmány hitelűl:

Dósa, kir. tvszéki tkvvezető.

Szám: 771-913.

Árverési hirdetmény.

Csekefalva község képviselőtestületének 23-913. kgy. számu határozata folytán közhírré teszem, hogy a község tulajdonát képező 100 öl tűzifa (bécsi öl) folyó évi augusztus hó 10-én d. e. 7 órákor kezdődő nyilvános árverésen a helyszínen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Kikiáltási ár bécsi ölenként 20 korona. Az árverés összes költségeit a vevők fedezik. Árverés helye Szentábrahám község határában „Eszak“ nevű dűlőben.

Szentábrahám, 1913. július 16.

Marossi Albert, kjegyző.

Első varrógéopraktár

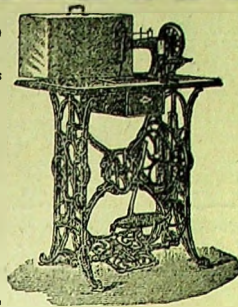
Dus választékú s a legkiválóbb készítményű

**varrógépek, löpor, disz-
árak, vadászfegyverek**

elsőgyártmányu szakmába vágó jól borendezett vas-
kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése

Székelyudvarhely. Fiókküzlet: Székelykeresztur.



Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRENER-féle**
„Korona“ és „Dupla márciusi sör“

Első Magyar Részvény Sörfőzde
„Udvari“ és „Goliát Maláta sör“

kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor cégénél
Székelyudvarhelyi és Székelykereszturon.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók
és naponta frissen töltött palaczkokban
pontosan lesznek eszközölve.

Értesítés.

Családi okok miatt szabadkézből örök áron eladjuk Uzonban lévő, jó forgalmu, nagy mulató szobákkal és a legmegfelelőbb berendezéssel felszerelt kitünő karban levő vendéglőnket, amelyhez egy nagy kiterjedésű szép gyümölcsös is hozzátartozik, továbbá a piacon levő telekhelyeknek kiválóan alkalmas telek egy részét, a rajta levő házakkal együtt s a Szentiványlavorfalván a község mellett levő, mintegy 3 holdnyi kiterjedésű kaszálónak, vagy telekhelyeknek szintén kiválóan alkalmas kertet akár parcellázva, akár egészben szintén eladjuk. Bővebben lehet értekezni nálunk Uzonban **Kohn Dániel örökösél.**

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Oklánd község ujonnan emelt községi vendéglője 1913. évi augusztus 1-től 1917. január 1-ig terjedő időre 1913. évi július hó 27-én d. e. 11 órákor a község házánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bére adatik.

Kikiáltási ár 2000 K, ennek 10 %-a bánatpénz.

Részletes feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Oklánd, 1913. július 10.

Pál, kjegyző.

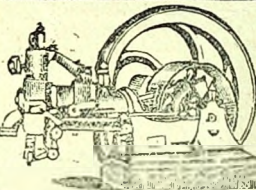
Csak 50 kor.

1 garnitur elegáns ebédlőkészlet az alábbi összeállításban:

- 36 darab lapos tányér
- 12 " mély tányér
- 12 " csemegés tányér
- 2 " leves csésze
- 2 " mártás csésze
- 2 " mártás csésze alj
- 2 " peccenyés tál
- 2 " kompótos tál
- 2 " zöldséges tál
- 2 " tészta tál
- 2 " sótartó

Finomabb ebéd ökészetek, teás, kávé, feketés készletek és üvegáruk nagyválasztékban lego csöb árban kaphatók

Márk Testvérek
kereskedésében Deák-tér 14. szám.)



Gazdák!

Iparosok!

A legjobb és
legegyszerűbb

**STABIL MOTOROK,
benzin és gőzlokomoblok**

valamint eredeti s elismert elsőrendű német
cséplőszerelevények

jutányos áron eladók.
Több ezer gép forgalomban.

Ledofsky és Társa, Budafok

(Budapest mellett) ANNA-UTCZA 25. SZ.
A Kufateini Kunz-féle gazdasági gépgyár magyarországi vezérképviselete. Árjegyzék ingyen s bérn.

Elsőrendű kész butor-
raktár. :: :: ::

Asztalos, esztalgályos
és kárpitos műhelyek.

A m. tisztelt közönség szíves figyelmébe ajánlom a legegyszerűbbtől a legmodernebb butorokkal ::
felszerelt

butorraktáram

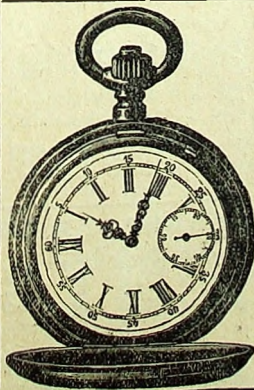
Saját asztalos-műhelyemben rajz szerint elkészíték bármilyen kivitelű butort. Minden egyes darabért garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédlők. Kálószobák.

Szíves pártfogást kér

Balázs Károly

butorraktáros és esztalgályos.



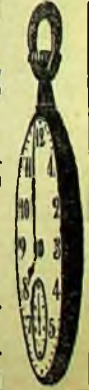
Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNYÖRŰ, MARADANDÓ ÉRTEKŰ ARANY ÉS EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK
beszerezhetők.

ISZÁKOVITS BERNÁT MUÓRAS ES
ÉKSZERESZNÉL
Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legjobb kivitelben kaphatók eredeti OMEGA, SCHAFFHAUSEN és CHRONOMETRE inga és szobórak, arany és ezüst ékszerak, gyűrűk, nyakláncok, láncok, briliáns gyűrűk és fűggők. Ezüst és alpaca dísz tárgyak. Ezüst evészkészítők, domborművek, jardinierek, dílványok, kompótos tálak, kávé és teakészletek.

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.
Mindenféle javításokat elvállalok és azonnal pontosan eszközölök.
Kockázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.



Olcsó és alkalmas árak nyári újdonságokban

Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhely, Kossuth-utca 25. szám.

Elegánsan **férfi öltönyök** bel és külföldi szabott di szövetekekből selyem és sersel bérelve:
K. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Újdonság felöltőkben dubl és angol szövetelek
K. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós **fiú iskolaöltönyök** 6 éves-től 16 évesig.
K. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelettel

Női nyári kabát újdonság
Kor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, posztó, etaminból
5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválaszték tartós férfi és női fehérneműek, cipők és mindenemű divatcikkekben.

HIRSCH RUDOLF.

Pénzkölcsönöket
4¹/₂% kamatozással
közvetít Csomor József, megyei árvaszék.

Feltűnő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15 K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30 " "
6 szem. teás készlet	7 " "
6 szem. kávé készlet	7 " "
Mosdókészletek	10 " "
Függő lámpák	5 " "
6 szem. vízes készlet	3 " "

Valamint itt föl nem sorolható mindenemű üveg, porcellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és utazócikkek, chinaezüst-árnk és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:
Fémszálas 2 kor. Szénszálas 70 fillér.

Eladó háztelkek.

A Fűrde-utcában, a Tábort-utcában, Solyosi- és Bálint-utczák folytatásában háztelkek részletfizetésre ölepnit 3-8 koronáig eladó. Felvilágosítást ad: **Simó Mátyás** Székelyudvarhely Bethlen-utca.



Kiadó lakás.

Szentimre--u. 46. sz. a. 3 nagy szoba, konyha, pincze stb. Kiadó. Értekezni lehet ugyanott.



THIERRY A. Gyógyszerész BALZSAMA



Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegeknek, enyhíti a katarust megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtséget és égéskérdőket megszüntet, valamint láz, különösen jóhatású gyomorégésre és kolika ellen. Gyógyhatású anyag és allestet baktériumok, tisztítja a veseket, étvágygerjesztő és elősegíti az emésztést. Kitűnően hatásos fogfájásnál, ódvasfájak, szájhóznál, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bőrféreg ellen megszünteti a száj- vagy gyomorból eredő bűzt. Jóhatású pantikagilistának. Meggyógyít minden sebet, sebhelyet, orvándézt, láztól eredő hólyagot, kelést, szomolnicát, égési sebeket, megfagyott testrészeket, varrt és kitűnően. Felhasználnak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen infúzióra, kolera és más járványkórú kórná legyön.

Irjunk:

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárnak Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5 K 60 f. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény



Megoldáshoz a megasztet vérmégerést, fájdalom operációkat leggyakrabban felvilágosít. Istenáldású gyomorégésre, székeli fény emélt, tejmegindítás, rekedés, emésztésmegnyelés ellen, Orvándézt, felitört lábaknál, sebeknél, dagadt végtagok, csontszéd, fekélyek, uszók, szőrös, lörv, végtel vagy szőrös által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: Öreg, száha, por, seroh, fóké stb. kőszék, karbonikus képződmények, valamint RAK ellen, fereg, rohadás, kórromgyölés, hólyag, égési sebek, bosen betegeknek elűződjölő felfűvésznél, vérkolesznél, fűlfűvésznél valamint kárpított eszten cseccseknél stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára 3 K 60 f. a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható Török József győgszertárban, valamint az ország legtöbb gyógyszerésztárban. Nagyban kapható Thalmyer és Seltz, Kochmeister utóda! és Radonovits Testvérek drogeriáiban Budapesten. — Ahol nincs lezart ott rendeljünk közvetlenül!

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából Pregrada, Rohitsch mellett,



KOLLARIT-BÖRLEMEZ

kaucsuk-kompozitívával bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemeze. A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze

Végtelenül tartós.

Régi zindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. -- Sem mázolni, sem meszlével bekenni nem kell.

Kapható Székelyudvarhelyen:

GYERTYÁNFFY J. FIAI UTÓDA

vaskereskedésében



Kallotta-e már?

Egész világ beszél róla, hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utolérhetetlen minőségű, könnyű, zajtalan varrása és harsnyafoltozára egyformán alkalmasak. Egyedáruváltás és söraktár

Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett **Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési** üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számítom. — Szíves pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF



A Kremenekzy

Metallum

fémszálas izzólámpa nem törékeny és sokáig ég.

Kapható:

Márk Testvérek

fűszer és csemegeüzletében Székelyudvarhelyen.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ

(Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor czégnél.